

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2019-10-25
Besvaras senast
2019-11-06 kl. 12.00

Till utrikesminister Ann Linde (S)

2019/20:268 Irans frånträdande av JCPOA

Iranavtalet, även känt som Joint Comprehensive Plan of Action, efterlevs inte längre, varken av Iran eller USA, som valt att dra sig ur. Trots detta förefaller regeringens hållning vara att avtalet, i dess nuvarande form, är det bästa alternativet för att få Iran att avstå från planerna på att skaffa egna kärnvapen.

Avtalet går i korthet ut på att Iran går med på att begränsa sin forskning och utveckling av kärnenergi och ger det internationella atomenergiorganet, IAEA, rätt att kontrollera verksamheten. Detta sker i utbyte mot att EU, FN och USA tar bort sanktioner mot landet som införts för att förhindra att landet utvecklar kärnvapen. Den 8 maj 2018 aviserade den amerikanske presidenten Donald Trump att USA skulle lämna Iranavtalet och i dess ställe återinföra strama sanktioner mot regimen i Teheran.

Sedan USA återinförde sina sanktioner mot Iran i november 2018 har EU och USA helt olika sanktionsregimer, vilket tidigare inte varit fallet. EU har kvar sanktionslättnader medan USA återinfört alla, och lagt till ytterligare, sanktioner.

Europeiska länder som signerat avtalet har utan framgång försökt finna vägar och verktyg för att hjälpa Teheran att undvika amerikanska sanktioner. Iran har dessutom satt ökad press på Europa att försöka lätta på sanktionerna, bland annat genom att gradvis bryta mot de villkor man förbundit sig att följa. Till exempel har Iran åter börjat producera anrikat uran med teknik förbjuden under avtalet.

Irans brott mot villkoren utgör ett allvarligt hot eftersom det möjliggör en anrikning av uran i snabbare takt än vad som enligt avtalet var tillåtet, vilket ökar kärnvapenhotet från Iran. Från ett politiskt perspektiv urholkar Irans agerande det europeiska resonemanget om att Iranavtalet i dess nuvarande form utgör det bästa alternativet för att begränsa regimen kärnvapenutveckling.

Frankrike, Tyskland, och Storbritannien är de europeiska parter som i september i år gavs en 60-dagars deadline av Teheran att finna nya sätt att lätta på sanktionerna mot Iran. Den iranska utpressningen av europeiska aktörer är oförenlig med den ursprungliga ambitionen om att få Iran att avstå från planerna på att skaffa kärnvapen. Dessutom följer inte Iran längre de regler som IAEA satte upp för att få möjlighet att övervaka iranska

anrikningsanläggningar, i utbyte mot lättade västerländska sanktioner.

Målet med de iranska utpressningsförsöken är att EU ska komma att göra det enklare för europeiska företag och banker att återupprätta normala handelsförbindelser med Iran.

Samtidigt som Europa fortsatt tillåter lättade sanktioner mot regimen i Teheran har Iran ökat sina möjligheter att på kort tid utveckla kärnvapen som kan komma att användas emot oss eller våra allierade runt om i världen.

Mot bakgrund av detta vill jag fråga utrikesminister Ann Linde:

Hur anser ministern att avtalet, i ett läge där Iran självt aktivt bryter mot de villkor landet enligt avtalet har förbundit sig att hålla sig till, bidrar till att begränsa Irans planer på att skaffa egna kärnvapen?

.....

Ludvig Aspling (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welander